

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 232. — Štev. 232. (Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 25, 1942 — SREDA, 25. NOVEMBRA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

KA NEKAJ VEČ KOT
2c na dan dobivate ...
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izveniš sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

NEMCI ZAPUŠČAJO STALINGRAD

PO 3 MESECIH SE JE NEMŠKA VOJAŠKA SILA PRED STALINGRADOM PRIČELA DROBITI IN KOT IZGLEDA, JE ŽE POPOLNOMA ZLOMLJENA. VČERAJ JE RDEČA ARMADA NAGLO NAPREDOVALA PROTI ZAPADU; — 15,000 NEMCEV JE BILO UBITIH, 12,000 PA VJETIH. VJETI SO BILI TUDI TRIJE DIVIZIJSKI GENERALI

Kot pravi rusko uradno poročilo, je bilo dosedaj ubitih ali vjetih 77,000 Nemcev, mnogo več pa jih je bilo ranjenih, ki sedaj umirajo v mrazu, kakor so lansko leto umirali drugi, ko so bili pregnani izpred Moskve.

Ko rdeča armada na severu in jugu Stalingrada zmagovalno potiska Nemce nazaj, tako tudi branilci mesta preganjajo sovražnika iz utrdb in kleti. Sinoči so Rusi v severnem tovarniškem in v južnem delu Stalingrada pregnali Nemce iz utrjenih postojank.

Nemci se umikajo po prostih donskih stepah ob glavni cesti in železnici proti Kubanu in kot pravi rusko poročilo, rdeča armada prodira po skrbno izdelanem načrtu.

Nemško vrhovno poveljstvo samo potrjuje veliko resnost položaja s tem, da priznava, da je bila nemška črta južno od Stalingrada prebita. S tem obenem priznava, da je nemška vojaška sila pred Stalingradom strta, in je bilo treba narodu to povedati in ga pripraviti na zle posledice.

Neko poročilo iz Stockholma naznanja, da so se pričeli Nemci že umikati iz Stalingrada.

Polnočno rusko poročilo pravi, da Rusi v Stalingradu stalno napredujejo, da so večerjali 900 Nemcev in da so zavzeli mnogo utrjenih postojank.

Nek ruski polk je zavzel neko nemško letališče pri Stalingradu tako naglo, da 42 aeroplanov ni imelo toliko časa, da bi odleteli. 25 teh aeroplanov so Rusi uničili, 17 ostalih pa zaplenili.

Posebno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja naslednje:

Ena rdeča armada je napredovala 25 milj severozapadno od Stalingrada, druga pa je napredovala 12 milj proti jugozapadu na črti, ki teče vsporedno s Stalingrad-Novorosijsko železnico v namenu, da prodre čez severni Kavkaz do Črnega morja ter odreže zvezo nemške armade na osrednjem Kavkazu.

V Donovem kolenu, zapadno od Stalingrada, je rdeča armada že odrezala Nemcem zvezo z ozadjem.

Sredi Donovega kolena so bili tudi vjeti trije nemški generali. Zavzetih je bilo zopet 12 utrjenih vasi.

Rusi naznanjajo, da so v enem dnevu vplenili 1164 topov razne velikosti, 431 tankov, od katerih jih je mnogo sposobnih za uporabo, 88 aeroplanov, mnogi se ne poškodovani, 3940 trukov, nad 5000 konj, 3.000.000 nabojev in veliko množino infanterijskega orožja ter drugega vojnega materiala.

Rdeča armada na severozagradni strani Stalingrada je zavzela vasi Tomilin, Akatovko in Latašenko ter se združila z armado, ki je tri mesece držala tovarniški del Stalingrada. Rusi so tudi zavzeli Surovikino, 75 milj zapadno od

Boji v Tuniziji

V Tuniziji, kjer zavezniški prodirajo proti Tunizu, glavnomu mestu Tunizije in proti Bizerti, najvažnejšemu pristanišču, je prišlo včeraj do zelo vročih bojev. Do večje bitke še ni prišlo, ker se obe nasprotni armadi utrjujejo v svojih postojankah.

Kolikor je mogoče posneti iz pišnih poročil, zavezniški na dolgi fronti prodirajo, medtem ko se Nemci naglo utrjujejo okoli Bizerte in Tuniza.

Radio Vichy naznanja, da je v Tunizijo prišlo mnogo osiškega vojaštva okoli Sfaxa in Gabesa, južno od Tuniza.

Angleška osma armada, ki goni pred seboj bežečo nemško armado iz Egipta, se bliža El Agheili, kjer se pričakuje, da se bo feldmaršal Rommel vstavil in se postavil v bran.

Medtem ko glavna angleška armada nabija zadnje nemške straže ob zalivu Sirte, drug uvožen motoriziran oddelek je vdaril 145 milj proti jugu in zasedel oazo Gialo.

Prisilni delavci v Nemčiji sabotirajo

Stockholm. — Sabotaža, ki jo vršijo v nemški industriji inozemski delavci, narašča z vsakim dnem, ter je čedalje bolj predrzna in razširjena.

Švedski list "Allt" piše, da je prejel iz Berlina vest, da si je tekom meseca oktobra tisoč ruskih delavcev, ki so bili upošljeni pri nestrojnih delih v Kruppovih tovarnah, pokvarilo roke s tem, da so si jih odrgnili s peščenim papirjem in z nekim jedkim čistilnim praškom, kar je povzročilo hude otekline na rokah.

Delavcem je bilo po tej prigodi zagroženo, da bodo usmrčeni vsi, ako se kaj takega zopet ponovi. — (ONA.)

Stalingrada.

Južna rdeča armada, ki prodira ob Stalingrad-Novorosijsko železnico, je dospela do Sodovje ter napredovala 12 milj od Aksaja, ki se nahaja nad 50 milj južno od Stalingrada.

Iz operacij ruskih armad od Stalingrada proti zapadu in jugu je mogoče sklepati, da hoče maršal Timošenko v loku dospeti do Rostova in odrezati nemški armadi umik iz osrednjega Kavkaza.

Na nekaterih krajih okoli Stalingrada so se Nemci tako naglo in v tako veliki zmešnjavi umaknili, da so pustili za seboj svoje rumunske tovariše, ki so se pustili v velikih skupinah vjeti. Nemci so tudi pri Stalingradu pokazali isto, kot v Egiptu, da zapuste svoje zavezniške, kadar jih zapusti vojna sreča.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

Poročilo z dne 5. avgusta, 1942.

Boji na Goriškem

Pri vasi Podgradič ob cesti Sv. Vida na Nanos je dne 22. julija oddelek guverileev napadel italijansko vojaško kolono. Ubit je bil en italijanski oficir in 6 vojakov ter nekaj ranjenih. Guverileci so se po uspešnem napadu umaknili, pustili pa so na licu mesta enega svojih mrtvega. Bil je to 18-letni fant doma iz vasi Podgradič. Italijani so nato vas Podgradič popolnoma razdejali, zgorelo je 21 hiš z ostalimi gospodarskimi poslopji. Na licu mesta so ustrelili 6 sorodnikov omenjenega padlega guverileca.

Angleško časopisje o odporu v Sloveniji

London, 20. okt. — Londonški Times prinaša članek o sabotaži v Sloveniji, v katerem izjavlja, da v Sloveniji osišče kljub vsem protikrepom ni uspelo, da zaščiti važne železniške proge in križišča ali zatire sabotažo. Visti, ki prihajajo iz Italije dokazujejo, da tudi v Italiji Slovenci sledijo svojim bratom v zasedeni Sloveniji.

Pri vasi Dobravlj

je bil dne 15. julija ubit karabinjer. Italijani so nato zažgali dve hiši ter odpeljali v konfinacijo 21 mož in fantov župnika pri Sv. Križu. Simčič Andreja pa se pretepli.

Dne 2. avgusta pa so Italijani aretirali dva slovenska duhovnika in to dr. Klinca, župnika v Vel. Žabljah in Simčiča Andreja, župnika pri Sv. Križu na Vipavskem.

Na Luharju pri Pivki

so bili prve dni junija ubiti trije Italijani. Italijani so se gro-

zovito maščevali and mirnimi vaščani. Ustrelili so 34 ljudi, 6 obesili ter požgali 7 vasi. Brez strehe in brez sredstev je ostalo 840 ljudi iz omenjenih vasi.

Angleško časopisje o odporu v Sloveniji

London, 20. okt. — Londonški Times prinaša članek o sabotaži v Sloveniji, v katerem izjavlja, da v Sloveniji osišče kljub vsem protikrepom ni uspelo, da zaščiti važne železniške proge in križišča ali zatire sabotažo. Visti, ki prihajajo iz Italije dokazujejo, da tudi v Italiji Slovenci sledijo svojim bratom v zasedeni Sloveniji.

V Divači pri Trstu je bil nedavno pogin v zrak vojaški vlak. 50 mož je poginilo, a ranjenih je bilo preko sto. V komnu so bili porušeni štirje električni transformatorji, na kar so Italijani zapisali visoke nagrade za podatke, ki bi pripomogli do izsleditve krivcev. Policija je uvedla različne varnostne ukrepe, a železniško progo je zastražila vojska, ki je ustanovila posebne oddelke za to službo.

V Sloveniji se je upor narodno razširil v planinah okoli Kočevja — zveza s hrvaškimi

SMRTNA OBSODBA ZA IZDAJALCE

Chicago. — Trije moški, ki so bili obtoženi veleizdaje, so bili včeraj obsojeni na smrt, njihove žene pa na 25 let zapora in \$10,000 kazni.

Na smrt obsojeni bodo umrli na električnem stolu v januarju 1943, "nekje v Illinoisu."

Obsojenci, ki so bili obtoženi, da so pomagali saboterju Herbertu Hansu Hauptu, ki je bil eden od osmih nacistov, ki so pristali v Ameriki s podmornico zadnje poletje, so sledeči:

Hans in Erna Haupt, stariša saboterja; Walter in Lucille Froehling, stric in teta mladega saboterja. Otto in Kate Wergin, prijatelja Hauptove družine.

Smrtna obsodba zaradi veleizdaje je bila druga, ki je bila izrečena v Ameriki v zadnjih 148 letih.

patrijoti je vzpostavljena. V vasi Ustje so Italijani ustrelili 22 mož zaradi uboja italijanske straže.

Tvornica papirja v Vevčah, oddaljenem predmestju Ljubljane so porušili z bombami. Po razrušenju tvornice so položili in odpeljali v Italijo 220 delavcev. V Ljubljani so aretirali v tovarni plinskih mask "Saturnus" 30 delavcev. Naslednjega dne so na mestnem pokopališču ustrelili 8 talcev.

Italijanski oblasti so dozdaj službeno objavile v časopisju ustrelitev 476 talcev od meseca aprila sem.

VLADA PREDVIDEVA POMANJKANJE FARMSKIH DELAVCEV V LETU 1943

Washington. — Biro za poljedelsko ekonomijo je podal izjavo, ki naglašajo potrebo zaustavljanja odteganja farm-ske delovne sile iz ameriških farm, ker, kakor izkazujejo statistike, bo sedanji način industrijskega vposljevanja in vojaški vpoklic odvzel farmam toliko delovnih moči, da bo prihodnje spomlad primanjkovalo najmanj milijon in pol delavcev za farmsko delo.

Farmerji bodo zahtevali več delovnih sil v prihodnjem letu, kot dozdaj, ker so potrebe ameriškega naroda, ki je sedaj v vojni večje kot kdaj prej z vidika našega tesnega sodelovanja z zavezniški, katerim moramo pomagati tudi z živili in drugimi potrebščinami, ki prihajajo iz farm.

Claude R. Wickard, poljedelski tajnik, je dejal, da bo vse, kakor potrebna kaka resna javna akcija v to smer, ter je sugestiral, da bi se dalo dobiti delovno moč za farme med starejšimi moškimi in doraščajočimi dečki, ter delno pohabljenimi osebami, ki ne morejo druge dobiti dela, pa bi radi vseeno kaj pomagali in zaslužili.

Dalje se bo seveda veliko računalo na žensko delovno moč v tovarnah, kar bo omogočilo mnogim farmarskega dela zmožnim moškim, da bodo pomagali s pridelavo živeža in drugega na farmah.

Poljedelski urad je tudi izrazil mnenje, da se bo poskrbelo, da bodo manjši obdelovalci farm, ki nimajo s farmarnjem posebnega uspeha iz enega ali drugega razloga, prihodnje leto imeli priliko dobiti zadostni pomoč za primerno obdelovanje svojih farm, ali pa bodo šli na delo drugam, bodisi na farme ali v industrijo, kjer bo njih delovna sila nekaj štetla.

Svečka v omari

Šest let stara Marsha Gersler iz Brooklyna, je vstala zgodaj in ni hotela buditi očeta in matere, ki sta se spala. Kar lepo sama je šla v omaro za obleko in se tamkaj pričela igrati. Toda zdela se ji je, da ji je treba luči in zato je poiskala svečko in jo prižgala.

Kmalu nato se je zbudil oče male Marše, ker ga je dušil dim, ki se je razširil po vsem stanovanju. Vstal je in ves o-mamljen šel ven na hodnik, kjer je srečal dva policaja, ki sta že šla gledat, kaj pomeni dim, ki je silil skozi okna. In prišla sta policaja baš pravčasno, kajti mož se je pred njima onesvestil in v stanovanju samem sta ležali onesvečeni mala Marša in njena mati. Rešilno delo je pa tudi oba policaja tako izdelalo, da sta vsled dušnega dima oba omedlela.

Obleka iz las

Po nemškem radijskem poročilu je neki madžarski iznajditelj napravil tkanino iz človeških las. Blago, kakor trdi poročilo, je izredno močno in primerno za izdelovanje plaščev in slične obleke. Poročilo dodaja, da je to blago zelo poceni, daja, da je to blago zelo poceni.

ZARADI narodnega praznika ZAHVALNEGA DNE, ne izide jutri "Glas Naroda". Prihodnja številka bo v petek, dne 27. novembra. Uprava.

SITUACIJA NA HRVAŠKEM

ONA časniška agentura poroča iz Londona dne 22. novembra, da jugoslovanska vlada v izgnanstvu trdi na podlagi naj-novejših poročil, da je hrvaški narod tako razočaran nad hrvaškim marionetnim režimom Pavelića, da kar v skupinah odsto in več odhaja v gore in gozdove, kjer se pridružuje srbskim guverilecem.

Pavelićeva zaslomba v ljudstvu je glasom teh poročil tako propadla, da zdaj njegovi pristaši ne štejejo več nego 10 odstotkov prebivalstva. Afriška kampanja in neprestano iz Italije prihajajoča poročila o nemirih, so globoko pretresla hrvaški narod, ki zdaj spoznava, da ideja osišča o Neodvisni Hrvatski ne znači nič drugega nego zaslužnjen hrvaškega naroda.

(Uvodnik v londonskem Times-u od 22. okt., 1942.)

Poskus atentata na Pavelića

Poskus atentata na Pavelića, glavnega hrvaškega kvizlinga, pripisujejo nekatere vesti njegovemu tovarišu Kvaterniku, kar je zelo značilno. Pravi, da imajo razbojniki svojo posebno čast, akoravno tega ni mogoče izvajati iz kriminalnih zapisnikov. Ni bas verjeno, da bi bili politični gangsterji v tem pogledu bolj nego navadni kriminalni značaji.

Oba imata skupne poteze značaja — neomejeno častihlepnost in popolno brezobzirnost napram človeškemu življenju. Po njihovi sodbi in obsodbi "incontumaciam" v Aix-u, zaradi umora kralja Aleksandra in Barthou-a v Marseillu, skozi dobrih 5 leti nismo nič posebnega slišali o teh Mussolinijevih blapcih. Takrat šele sta se nanovo pojavila na Hrvaškem, kamor jih je vihar nemškega prodiranja privedel na oblast v mesecu aprilu, 1941.

Izpolnjevala sta ukaze svojih nemških delodajalcev z ono zvestobo, ki je skupna vsej zalagi kvizlingov v začetnem poteku nemških zasedanj. Obdala sta se s kopico fanatikov in avanturistov, zapovedovala sta pokolje in streljanje vseh onih, ki so se jima unirali ali obsojevali njihov režim.

Po 18-mesečni tiraniji pa sta zdaj mnogo bolj v breme nego v korist osiščen, najbolj pa njegovemu močnejšemu partnerju.

V zadnjih treh mesecih je bilo precej dokazov o njihovih neuspehih. Niti njihovi najemniki, niti italijanske in nemške posadke na zapadnem Dal-

(Dalje na 2. strani.)

ZERO HOUR

Slovitemu maršalu Timošenku je zopet prišel na pomoč general Zima. Nemci tega generala dobro poznajo od lanskega leta in letos so ga pričeli zopet okušati.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Rude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni sobot., nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

V JUGOSLAVIJI

(Nadaljevanje.)

Partizanske čete so drugačne.

V zadnjih mesecih je prihajalo posredno iz Jugoslavije in neposredno iz Moskve vedno več vesti o takozvanih partizanskih skupinah, ki so se organizirale največ v Bosni. Kakor vedno v času vojaških vpadov, so bili v teh skupinah v začetku najbrže ljudje, katere je osvobodila meščanska vojna ali propad vladnih organizacij. Toda jasno je zdaj, da so tudi še nekaj več. Nekateri teh čet so sestavljene iz razbojnikov in avanturistov ter so ubijale in plenile brez razlike in se včasih spopadle tudi z generalom Mihajlovičem.

Polagoma pa so se komunisti organizirali in so postali vodilni element tega gibanja. Danes obstojajo močne skupine teh takozvanih partizanov. Nekateri jih cenijo na skupno 60.000. Nagy in Tito, madžarska komunistka, vodita nekatere teh čet. Drugi zopet, ki slede bolj interesu nego ideološkim ali političnim smernicam, načelujejo drugim skupinam.

S čašom je postalo jasno, da uživajo nekatere teh partizanskih čet posredno ali neposredno podporo Moskve in da jim Rusi najbrže tudi pomagajo z denarjem. Istočasno so moskovski in komunistični listi v nekaterih deželah začeli napadati generala Mihajloviča in ga črniti.

Nekateri deli prebivalstva razkosane Jugoslavije so se razjutili radi objestnosti nekaterih partizanov, se uprli proti njim in uničili nekatere izmed najbolj krutih in brezobzirnih tolp. Često je prišlo do spopadov tudi med četniki generala Mihajloviča in partizani, katere v Moskvi imenujejo "Narodno vojsko".

Ta naraščajoči boj med četniki in partizani — o katerih bi človek mislil, da se bodo združili v cilju uničenja skupnega sovražnika — pomeni več nego le manifestacijo krčev, v katerih se zvija Jugoslavija. To je obenem nov izraz prastarega konflikta, ki že dolgo pozdviga balkanske narode. Jugoslavija gleda deloma v Rim in proti zahodu, deloma pa v Carigrad in proti vzhodu. Rusko zanimanje za jugoslovanske partizane je več nego neposredni interes do tega, da nadlegujejo Nemce. To zanimanje je daleko sežno in mnogi opazovalci so menili, da Rusija tu postavlja mejnike svojih zahtev na povojnem Balkanu.

Kritikovanje Mihajloviča.

Komunisti očitajo generalu Mihajloviču, da se je premešalo in premlačilo lotil nalog gerilske vojne in ga obtožujejo, da mešetari s sovražnikom. Ti napadi so videti kolikor toliko upravičeni, ker jih navidezno potrjuje zastoj četniških operacij v neposredni preteklosti. Partizani pa so med tem — skoraj ne glede na izgube in žrtve — napadali in vznemirjali posadke osištca, trdovratno in brez prestanka, dočim je deloval general Mihajlovič mnogo manj vidno, a morda bolj učinkovito. Zavzel je stališče, da njegova glavna naloga ni le vznemirjati sovražnika, temveč tudi ohraniti svoje sile za oni dan, ko se bo odprla druga fronta v Evropi in ko mu bo zagotovljena redna oskrba z orožjem in municijo.

Kadar komunisti napadajo generala Mihajloviča, ga slikajo kot fašistom naklonjenega in ga obtožujejo, da se pogaja z Italijani in s petain-sko vlado maršala (generala — op. JIC) Milana Nedića, ki načeljuje vladi v marionetni srbski državi, ki je zasedena od Nemcev. Oni, ki zagovarjajo generala Mihajloviča ne taje da je bil morda v stikih tako z Italijani kakor z maršalom Nedićem, razlagajo pa, da so take "pogodbe" zelo v navadi v balkanski politiki. Češ general Mihajlovič se je moral pogajati z Italijani glede izpustitve lastnih ujetnikov, ki jih je imel v rokah — trdili so, da jih je zamenjal za dobavo bencina in municije — in da je maršal Nedić kljub vsemu le Srb, ne pa kvizling. Nedavno so poročali celo, da je maršal Nedić odstopil, toda uradno potrdila ni bilo.

Resnica o teh mukah, ki v tej dobi pretresajo Jugoslavijo je zaštrta od cenzure, zatiranja in propagande, toda verjetno je, da so general Mihajlovič in njegovi četniki v bistvu iskreno domoljubni, ki se bore za Srbijo in da se partizani bore deloma za svojo domovino, deloma za sebe in deloma za Rusijo. Jugoslavija je raztrgana od velikih nasprotij in notranjih bojev.

Plemenska, verska in ideološka nasprotstva ter običajno tekmovanje prvakov za oblast, so zastrupile vzroke naravne razdeljenosti. Bolj kot katerakoli druga dežela v Evropi je Jugoslavija razkrila strašno naravo problemov rekonstrukcije, katere bo moral svet razrešiti po vojni.

Toda boj proti osvobodilcu se nadaljuje.

(To je konec drugega dela članka H. W. Baldwina, ki je bil prioben v N. Y. Timesu. — Tretji del v kratkem sledi. — Op. ured.)

LOUIS ADAMIČ
O SLOVENSKEM KONGRESU

Dosti ameriških Slovencev, živečih v raznih krajih Amerike, a večinoma v Clevelandu, mi je zadnje tedne pisalo z željo, da bi izrazil svoje mnenje o dosedanjih načrtih za Slovenski narodni kongres, ki se bo vršil v Clevelandu 5. in 6. decembra.

Doslej nisem imel osebno veliko opraviti z načrti za kongres, toda v splošnem se strinjam z njimi, kolikor so mi znani. Mr. Vincent Cankar, ki je predsednik JPO slov. sekcija, me je pisмено povabil, da prevzamem predsedništvo referata št. 1. "Vojna in ameriški Slovenci." V čast si štejem, da sem bil imenovan za ta referat ter sem pripravil sodelovati z vsemi ostalimi člani odbora. Obzahuje pa, da bom mogel biti preveč na kongresu, saj je le 5. decembra, ker moram 6. decembra predavati v Bostonu in New Yorku. Za to dvoje predavanje sem bil angažiran že pred meseci, ko še nisem vedel, kdaj se bo vršil Slovenski kongres.

Ta kongres lahko dobi veliko važnost. Ker so me vprašali za moje miselnosti ljudje, ki so voditelji ameriških Slovencev, pa tudi ljudje, ki niso posebno vidni pri ureditvah slovenskega naseljenstva, med katere štejem tudi samega sebe, naj mi bo dovoljeno, da navedem nekaj točk, katere naj bi po mojem mnenju vzeli v preučitev vsi, ki se bodo udeležili kongresa.

1. Naša rojstna dežela preživlja smučo borbo, kar jih je zapisanih v zgodovini Slovencev. Zdi se, da je že sto tisoč naših ljudi padlo v uporniških bojih in umrlo v sled sistematičnega nacijskega in fašističnega uničevanja prebivalstva. Izključeno ni, da umrje letošnje zimo nadaljnjih 250.000 Slovencev. To so strašne številke, če štejemo vse, ki žive doma in v raznih tujih krajih. Če se vojna zavleče v leto 1944, kar napovedi ni nemogoče, ni neverjetno, da izgine polovica slovenskega prebivalstva, preden bo vojna končana. Zato sugeriram, da globoko poudarimo ta dejstva in začnemo misliti na aktivno delo, ki ga zahtevajo te strašne resničnosti in možnosti. Če hočemo, da se Slovenija po vojni gospodarsko in kulturno obnovi, bomo ameriški Slovenci morali zbrati ogromne vsote v ta namen.

2. Kakor kažejo razna poročila iz Slovenije, je danes ves slovenski narod v silnem političnem procesu, ki odpira dva važna pogleda. Prvi je čudoviti in junaški odpor našega naroda, proti osištca. Drugi je močna nova ideološka razsvetljava, ki prehaja v revolucijsko.

Vse to je velikega pomena za Slovenski narodni kongres. Vse to obsega polno eksplozivnih problemov, toda prepričan sem, da se vsaka eksplozija lahko prepreči. Morda bi bil najboljši zaključek kongresa, da bi se moralno podprla večina politično aktivnih Slovencev in stari

narno stanje in civilno vojno. Vse kaže, da je staro politično vodstvo v Sloveniji, vstevši obe doslej važni politični stranki, postalo pasivno in se ne upira osištca. Nekateri izmed starih političnih voditeljev so celo kvizlingi, drugi so "apizariji", ali pa, kakor pravimo v Ameriki, "sede na plotu." Na drugi strani pa vidimo, da so mlajši ljudje kakor tudi večina važni nepolitični voditelji, kar jih ni bilo pobitih ali odpeljanih v italijanske in nemške ječe, v ujetniška taborišča, ali na prisilno delo, postali bojovniki in delavci v "Osvobodilni fronti." Vsi ti se sedaj aktivno bojujejo ali pa simpatizirajo z onimi, ki vodijo odpor. Nobenega dvoma ne more biti več, da so partizanske čete osvobodilne fronte izvajale važne bitke s silami osištca.

Partizani so velike vojaške važnosti. Oni danes najbrž kontrolirajo vse slovensko podeželje. Le večja mesta so v rokah osištca, kjer vzdržujejo Nemci in Italijani ogromne vojaške posadke. Tudi ni dvoma, da so poveljniki nekaterih partizanskih čet komunisti, ali ljudje, ki goje simpatije do njih in do Rusije, oziroma obeli. Toda pretežna večina članov osvobodilne fronte ni komunistična, vendar pa je globoko naklonjena slovenski Rusiji.

Zelo verjetno, je, da so v Sloveniji in v Jugoslaviji sploh sovjetski komisarji ali sovjetski vojaški poveljniki, ki so sva tovalci partizanov, če ne celo poveljniki Osvobodilne fronte, ki šteje nekako sto do tristo jugoslovanskih partizanov. Tudi ni dvoma, da se Rusija kot vlada ali država močno interesira za Balkan in Jugoslavijo sploh, posebno pa za Slovenijo, bodisi z vojaškega vidika, bodisi s pogledom na bodočnost.

Vse to je velikega pomena za Slovenski narodni kongres. Vse to obsega polno eksplozivnih problemov, toda prepričan sem, da se vsaka eksplozija lahko prepreči. Morda bi bil najboljši zaključek kongresa, da bi se moralno podprla večina politično aktivnih Slovencev in stari

Hitler je poskušal razvozlja-

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na glasbi
Terezinska Polka
Na planinah — valček št. 578
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — št. 571
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
165 West 42nd Street, New York

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. KRASNA

Grof Berchtold je umrl

Sedaj, ko divja že drugi ogromni svetovni požar, so malone pozabljene osebnosti, ki so igrale veliko in važno vlogo pri zanetenju zadnje svetovne morije. Med take osebnosti je spadal grof Leopold Berchtold, ki je, kot avstrijski zunanji minister izdal ultimatum Srbiji v letu 1914.

Ime tega grofa, ki je te dni umrl na svojem gradu na Madžarskem, v starosti 79 let, se vleče, kakor veriga in kaže, kako je rodbina grofova napredovala in se solčila v cesarski milosti skozi nekaj stoletij.

Po ukazu Leopolda Berchtolda je bil dne 23. julija, ob šestih zvečer dostavljen avstrijski ultimatum srbski vladi, ki je hotela deloma zaostiti zahtevam navedenim v vojni napovedi, pa ni hotela Avstrija tega sprejeti, narkar se je vnela strašna svetovna vojna, ki je trajala štiri leta in končala tako, da je močna Avstrija razpadla.

Mnogi zgodovinarji trdijo ali so trdili, da je imel Berchtold veliko vlogo v zanetenju prve svetovne vojne. Kot avstrijski kancelar, zunanji minister in minister habsburške cesarske hiše od leta 1912 do 1915, je tudi igral izredno odločilno vlogo v zadevah, ki so se tikale napovedbe vojne Srbiji.

Po poročilih avstrijskih dokumentov, ki so bili izdani v letu 1930, je bil Berchtold tisti, ki je z zvijačo pridobil starega Frana Jožefa, ki se je protivil vojni, da je podpisal dokument, na katerem je bilo navedeno, da so Srbi napadli avstrijske čete pri Temesku Kubinu. Ko je cesar podpisal listino, je njegov zunanji minister zabrisal navedbo o napadu na avstrijske čete, rekoč, da dogodek ni bil uradno potrjen.

Po vojni ga je povsod, koder je hodil zasledovala ta krivda početka strašnega klana. Naj je bil v Švici, Italiji, na Češkem, v Nemčiji ali na Madžarskem, povsod se mu

ti problem s prisilno rekonstrukcijo hrvaške vlade. Pavelić mu je žrtvoval Kvaternika in par drugih tovarišev. Toda tudi oni Hrvati, ki so bili do leta 1941 odkrito sovražni Srbom, so zdaj v opoziciji proti tiranskemu kvizlingu, a narodov odpor se širi in z njim naraščata sabotaža in gerilske četovanje. Osvojevalčeva dilema je neizpremenjena. Ako obdrži Pavelića, bo narod še bolj uporen, če ga zavrže, bo priznal svoj poraz.

— Poroča Jugoslav. Information Center

je, ako ne glasno, z gestami in pogledi očitalo njegovo strašno dejanje. On sam pa je trdil, da je pri vsem tem dočela nedolžen, ter se je delal, da ne more razumeti, kako bi se moglo krivdo odgovornosti za svetovno vojno metati na enega samega človeka, ko pa so vendar evropske razmere same privedle do krvoprelitja.

Spisi, ki so bili izdani po svetovni vojni in ki so vsebovali papirje, kateri so izpričevali krivdo vojne, so naglašali, da je Berchtold s svojimi aristokratskimi kolegi imel zamisljeno vojno že precej časa prej, kot se je v resnici začela in zato je z zvijačo dobil cesarjev podpis, ko je bil obit v Bosni prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova žena Zofija. Sicer bi stari cesar, ki ni maral prestolonaslednika in ne njegove žene, ne podpisal napovedi za vojno zaradi njunega umora, ako bi mu ne bila umetno podtaknjena prej omenjena navedba o napadu na avstrijske čete.

Te krivde, ki so jih pripisali Berchtoldu, je hotel on zavrniti z izdajanjem svojih spominov, katerih pa ni nikdar publiciral. V letu 1934 pa je francoski zgodovinar Maurice Verne ob svoji vrnitvi z obiska na Dunaju izjavil, da bo po smrti grofa Berchtolda izdana knjiga njegovih spominov, kateri bodo vsebovali te tajne dokumente, ki bodo dokazali, da je bila Nemčija tista, ki je instigirala in vztrajala prvo svetovno vojno. Od tistega časa pa ni bilo o tem nič več slišati.

Berchtold je bil zelo bogat in je imel svoja posestva in gradove po vsej Avstriji in Madžarski. Bogata je bila tudi njegova žena, ki je izhajala iz vplivne madžarske aristokratske rodbine Karolyi. Njen oče je bil Franc Jožefov poslanik na angleškem dvoru.

Po vojni je Berchtold strašno grizlo dejstvo, da ni imel več svobodnega dostopa in kretanja v deželah, kjer je imel nekdanja svoja ogromna posestva. Čehoslovakija je zahtevala, da postane državljani, pa se je temu uprl, potem je šel v Monakovo, pa so tudi tam zahtevali od njega passport, narkar je razjarjen odšel v Avstrijo, kjer pa mu niso hoteli priznati njegovega državljanstva, četudi je bil rojen na Dunaju. Končno je doživel še zadnji udarec, da ga niti Madžarska, za katero se je vedno o-greval, ni hotela sprejeti, kot svojega državljana. — Kljub vsemu pa je izgleda, da ga ni morila težka vest, niti ni porinil od pomanjkanja, ampak je do konca živel v izobilju.

Note

PIANO
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Ovratni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
PO JEZERU
KOLO
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTHI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLAJ
BARČICA
MLADI KAPETANE
GREMO NA STAJERSKO
STAJERIS
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:
Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

DRŽAVLJANSKI
PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica
ki daje poljudna navodila, kako
postati
ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno
sodniki stavijo pri izpitu za dr-
žavljanstvo, vsebuje knjižica še v
II. delu nekaj važnih letnic iz
zgodovine Zedinjenih držav, v III.
delu pod naslovom Rampo, pa
Proglas neodvisnosti, Ustava Zedi-
njenih držav, Lincolnov govor v
Gettysburgu, Predsedniški Zedin-
nih držav in Poedine države.

Cena knjižice je
samo 50 centov.
In se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All
Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so
tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za
kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in
izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Dopisov brez podpisa in oznake ne prištevamo. Dopisi za četrtično številko naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki lahko rekoč med seboj pogovarjajo.

ZABAVA "DOMOVINE" V BROOKLYNU

Zivimo v času, da ga svet še ni videl, in v vojni vihr, v kateri bode zgodovina pisala kakor še nikoli popreje. Mi, kateri smo prišli iz starega kraja pred leti, se kaj radi spominjamo naših mladih let, katere smo preživeli v našem rodnem kraju, naši domovini.

Kako nas sedaj zanima, kaj se godi. Novice so zelo stranske, žalostne. Požigi, morije naših ljudi, to je na dnevnem redu. Kako žalotne razmere vladajo sedaj v Jugoslaviji! Vse je razkosano in razdeljeno, ljudje pa trpijo, da je groza. Vendar pa enkrat bode drugače, že vzhaja solnce, katere bo tudi naša domovina osvetlila. Kaj moramo mi storiti, ki bivamo tu v Ameriki? Delujmo, kar je v naših močeh in pokažimo svetu da smo zavedni da podpiramo Ameriko, katere nam je odprla vrata, da lahko delujemo pri naših kulturnih in drugih dobrodelnih društvi.

Pevske točke bodo jako zanimive. Članica društva "Domovine" Ann Kopic, katere je že nastopila na različnih odrih in prireditvah, bo otvorila program z ameriško himno. Mednarodni zbor nastopi dvakrat in ženski zbor, kakor tudi zbor mladenk, vse tu rojene v Ameriki, nastopi prvičkrat. "Domovina" vedno poskuša kaj novega in tudi sedaj bode program zelo zanimiv. Vršni se v Slovenskem domu, 253 Irving Ave. Pričetek ob 5. popoldne.

Vdeležite se, rojaki! Dvorana Slovenskega doma je vsa polbarvana in tako primerna za vsako prireditev. Mogoče jo še niste videli zadnjič. Pridite ne samo sedaj, ampak ob vsaki priliki, da s tem pokažete, da ste Slovenci in podpirate Slovenski dom.

Katinka Pavlič,
Brooklyn, N. Y.

SLOVENEK V VAŽNI SLUŽBI PRI MORNARICI

Hiše in domove nam požigajo doma — kako hvalečni moramo biti, da smo tukaj, kjer imamo lahko slovenska društva v katerih lahko nemoteno delujemo. Se bolj bi se mogli zanimati Slovenci in podpirati eden drugega.

Slovensko pevsko društvo "Domovina" se deluje nad 30 let in poskuša na vse načine, da vsaj nekoliko ohrani lepo slovensko pesem in predstave v slovenskem jeziku. Vse različne težkoče pridejo v tolikih letih, vendar "Domovina" je bila vedno sposobna za nastop. Tudi sedaj je več članov "Domovine" v ameriški armadi in nekateri zaposleni pri defense, tako da se ne morejo vdeleževati tako redno vaj in skušenj pri društvu.

Vseeno pa bode "Domovina" priredila v nedeljo dne 29. novembra predstavo in različne pevske točke, kar ste lahko čitali iz oglasa v "Glasu Naroda". Vprizorjeni bosta dve igri. V angleškem jeziku bode enodeljanka "Growing Pains", v slovenskem jeziku pa "Moderna Minka", katere bo prvič igrana, ker spisana je bila šele sedaj.

Slovenec Louis J. Mali iz Pittsburgha, Pa., že 23 let služi v vojni mornarici Strica Sama in je bil nedavno iz Chief Gunners Mate povišan v Warrant Officer.

Mali je z ameriško mornarico potoval v Vzhodno in Zahodno Indijo in je tudi obiskal večji del Evrope. Bil je tudi na Kitajskem in na Japonskem ob času potresa 1923.

(Več let je bil v službi na Great Lakes Station v No. Chicago Ill. Ob izbruhu vojne je bil dodeljen konvojski službi na Atlantiku, od koder se je pred kratkim vrnil. V svojem novem povišanju je bil dodeljen kot učitelj na protizračni postaji v Virginia Beach, Va.

Mali je bil rojen v Novem mestu na Dolenjskem, in je prišel v Ameriko v starosti 11 let. Obiskoval je St. Mary's šolo v Pittsburghu, Pa. Je poročen z Vido, rojeno Kos, ki je tudi doma iz Pittsburgha. Mrs. Mali in dve hčerkici Vida Louise in Marcia Catherine se bodo v kratkem preselile v Virginia Beach, Va.

J. Z.
No. Chicago, Ill.

ZAHVALNI DAN

(Thanksgiving Day je velik in pomemben praznik za Amerikance. Ideja take proslave ni pa izključno ameriška. Kajti v starih in modernih časih so mnogi narodi praznovali dan v zahvalo za rešitev od pogibelji in dobljene dobrote.

Navada sega hkrati v prave davne čase, ko se je primitivni človek zahvaljeval svojim plemenskim bogovom, da je preštel nevarnosti gladi, povodnji in kuge. V starinski Aleksandriji v Egiptu, kakor nam povedajo stari zapiski, se je praznoval neki 21. julij kot dan zahvale ker so tega dne prestali sunki potresa. Stari Židje so v zahvalo bogovom praznovali praznik Tabernakeljev.

Take proslave so bile v navadi na Angleškem ob raznih prilikah, na primer v zahvalo za zmago nad španjsko armado.

Thanksgiving Day pa je posebej značajan posebnost severno-ameriške ustanova. Vsak ameriški šolski otrok zna o prvem zahvalnem dnevu na ameriški tleh in o tradicionalnem puritanu in pumpkin pie. Ko so prvi angleški priseljenci prišli v Ameriko in pristali na obali New England, težka jim je predla. Ti Puritanci so bili prišli v Novi Svet, da uidejo verskemu zatiranju, tu pa v divjini jim je pretila smrt od lakote. Ko so komčno sklenili prijateljstvo z Indijanci, ki so jih učili sejati koruze, in dosegli obilno žetev, bilo je velikansko veselje. Governor Bradford je leta 1621 določil dan, ko naj se ljudstvo raduje za prestalo nevarnost in zahvali Bogu. Bil je ta dan prvi ameriški Thanksgiving. Može so šli v šumo in ustrelili nekoliko divjih puranov za slavnostno pojedino. In puran je še danes na mizi vsakega Amerikance ob Zahvalnem dnevu.

Šele leta 1690 pa je Thanksgiving postal reden narodni praznik. Predsednik Združenih držav vsako leto izda proglas, zakaj naj zahvalimo božji Previdnosti. Prvi tak proglas je bil izdan od predsednika Lincoln leta 1863.

In tako tudi letos imamo v našem času mnogo razlogov biti zahvalni. Predsednik je poudaril edinstvo med narodom v borbi proti sovražniku, kakršno zgodovina še ne pomeni.

Rastouča solidarnost z drugimi ameriški republikami Centralne in Južne Amerike pokažejo letna proslava Pan-Ameriškega Zahvalnega dneva. Prva taka proslava se je vršila leta 1909 v Washingtonu v prisotnosti zastopnikov vseh latinjskih ameriških republik. In ta navada je ostala do današnjega dne.

Zanimivo je, da je uradni značaj tega narodnega praznika nastal vsled odločne agitacije neke ženske. Sara Josephine Hale, urednica prve ženske revije v Ameriki, je sprožila idejo in zainteresirala vse države, da bi Thanksgiving Day postal uradni praznik vseh narodov. Končno je prepričala Lincoln in njegov kabinet. (FLINT)

VESELICA V KANE, PA.

Naznanjam, da prireditel našo društvo 391 SNPJ v soboto 28. novembra veselico, v Community Hall v James City, ob 8. uri zvečer, čije prebitke bo šel našim članom in drugim fantom iz te naselbine, ki so pri vojakih. Torej bratje in sestre pridite vsi na to veselico, da bomo pomagali našim fantom, ki se borijo za nas. Imeli bomo izvrstno godbo Joe Rolha in njegovih sinov.

John Bizjak,
Kane, Pa.

VESELICA ZA PODORO DOMOVINI

Zadnjič sem poročal, da je bilo na Westmorelandski federalni seji SNPJ sklenjeno, da Federacija priredi veselico v korist Jugoslovanske pomožne sekcije, pri kateri bo deloval tudi odbor postojanke št. 25. JPO. slov. sekcija.

Dne 15. novembra je imel odbor skupno sejo v White Valley, in je bilo sklenjeno, da se veselica vrši dne 26. decembra in sicer v Export, Pa., v Mangetovi dvorani.

Na tej seji sem tudi omenil, da mi je blaginjak postojanke št. 25. rekel, da je odposlal nabrano vsoto na blaginjaka Jurjeva v Chicago, kar bi bil moral že pred dvema mesecema napraviti. To omenim zato, da bode nekateri misli, da sem jaz zadrževal, ker so me kot tajnika zmerom povpraševali, zakaj ne vidijo nič v časopisih od te posojanke.

Na zadnji seji je tudi blaginjak napravil nek govor, s katerim sem se tudi jaz strinjal, skopprav je nas bilo komaj en ducat navzočih in sem rekel, da bi bilo tudi dobro, da bi se tudi blaginjak lahko kaj oglašil v časopisih, pa je rekel, da se bo tudi on oglašil, ali do danes še nisem videl nič.

Bratje iz sestre, sam tajnik tudi ne more vsega napraviti, ker tam, kjer je potojanjka, bi se morali nekoliko bolj zanimati, posebno uradniki. Dne 31. januarja 1943 bomo imeli glavno sejo ta postojanke in upam, da boste izvolili odbor, kateremu se v resnici kaj smilijo rojaki v stari domovini. Jaz od moje strani sem napravil po svoje. Upam, da bo na tej seji vsaj polovica več navzočih, kot jih je bilo na zadnji. Na tej seji bomo tudi videli, kateri trije bodo tako srečni, da bodo dobili nagrade.

Zatorej še enkrat prosim, kateri imate še kaj listkov, da jih razprodate in mi jih potem vrnete prej, ko jih boljše je. (Kot je že zgoraj omenjeno, Federacija skupaj s postojanko priredita veselico. Zatorej za sedaj vabim društva in članke raznih organizacij, da se vdeležite kar v največjem številu, ker zabava bo v korist našim rojakom v domovini. Za ples želimo bo igral Martin Kuvovio orkestra iz Irwin, Pa.

Dne 5. in 6. decembra se vrši Slovenski narodni kongres v Cleveland, in bosta tudi iz naše naselbine dva zastopnika in sicer Anton Rozina, ki bo zastopal društvo št. 232 SNPJ in John Kerče, ki bo zastopal društvo 116 ABZ. Ker je ta kongres v resnici jako važen, zatorej zastopniki premislite, kakšen urad boste izvolili, da bo v resnici imel kakšno besedo in kaj vpliva, ako bodo šli v Washington kaj priporočat za našo izčrpano Jugoslavijo, da bodo taki, ki so za republiko, ne pa za monarhijo, pa naj bodo že katoliški ali socialistični.

Bolniki so v naši naselbini:

VABILO!

Ujudo vabimo vse rojake na

IGRI IN ZABAVO

ki jih prireditel

Slov. pevsko in gramofonsko društvo

"Domovina"

v Nedeljo, 29. NOV. 1942

Začetek ob 5. uri popoldne.

v Slovenskem Narodnem Domu

233 Irving Ave., Brooklyn, N.Y.

Prva igra:

"MODERNA MINKA"

Druga igra:

"GROWING PAINS"

kakor tudi različni nastopi

S PETJEM

Vstopnina 50 centov, davok vključno.

Za obilno pusto na priporočilo "Domovina".

Andrej Bogataj, se že od 1. okt. nahaja v bolnišnici v Greenburg. Dobil je poškodbe na levi roki. Jakob Sabec je bil tudi dalj časa v bolnišnici, sedaj se zdravi doma. Dalje Terezi in Home je že 7 tednov v postelji za revmatizmom, sedaj je že toliko boljše, da malo vstane in hodi s palico.

Jurij iz Bele doline,
White Valley, Pa.

ZANIMANJE ZA SLOVENSKI KONGRES

Dne 5. in 6. decembra se bo vršil v Clevelandu Slovenski narodni kongres, kar obeta biti nekaj izvanrednega v zgodovini ameriških Slovencev. V takojšnjem mestu je opaziti med Slovencev za to stvar precejšnje zanimanje. Kot mi je znano, so do malega vsa društva o tem razpravljala na svojih sejah in so tudi izvolila delegate, ki se bodo vdeležili tega kongresa. Posebno klub "Slovenski dom" je smatral stvar za tako važno, da je preložil svojo glavno letno sejo, ki se je imela vršiti 6. decembra, na eno nedeljo pozneje, to je na 13. decembra. Ta preložitev se je bila posebno vsled tega, ker se več članov kluba, med tem tudi uradniki istega, želijo udeležiti tega kongresa v Clevelandu. Torej člani, vdeležite se glavne letne seje v polnem številu dne 13. decembra 1942.

Ohenem pozivljam tudi druge zavedne Slovence, posebno, komur dopušča čas, da se vdeležimo te nad vse pomembne manifestacije. S tem bomo pokazali ameriški javnosti, da nismo strankarsko zakrknjeni, temveč, da smo zmožni in se zavedamo združenja, ko se gre za pomoč in vstajenje svojemu krizanemu narodu v stari domovini.

To pač ni več kot naša dolžnost, ako se hočemo še nadalje prištevati kulturnim narodom.

Frank Oblak,
tajnik Slov. doma,
Pittsburgh, Pa.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO.

Dne 18. nov. je preminil John Lutar, star 59 let. Doma je bil iz Nedelje, Prekmurje. Bival je pri družini Fr. Čeh. Soprog mu je umrla lansko leto.

V St. Luke bolnišnici je 18. nov. preminila mladenka Marian Novlan, v starosti 17 let. Pokojnica je bila rojena v Clevelandu. Zapušča žalujočega očeta Antona. Njena mati Kristina, roj. Prelogar je umrla leta 1927.

Dne 18. nov. je po kratki in mučni boleznii preminila Mrs. Mary Strekal, roj. Jevč, v starosti 55 let. Zapušča žalujočega soproga Jakoba in sedem otrok, ter veliko drugih sorodnikov. Pokojnica je bila doma iz Črne vasi, fara Trnovo pri Ljubljani, kjer zapušča tri sestre. Umrla je v Emergency Clinic bolnišnici.

Dne 20. novembra je po kratki boleznii preminil v mestni bolnišnici Anthony Fabec, star 36 let. Pokojni je zbolel pred dvema tednoma in je bil najprej odpeljan v Emergency Clinic bolnišnico, potem pa je bil premeščen v Cleveland Clinic, od tam pa je bil pred par dnevi odpeljan v mestno bolnišnico, kjer je umrl. Pokojnik je bil rojen v Clevelandu. Zapušča žalujočo soprogo Alojzijo, roj. Planinšek, dva sinova Antona in Stanleja, dve hčeri, Josephine in Frances, stane Antona in Frances ki sta doma iz vasi Sembilje pri Bistrici na Notranjem, brata Louisa in dve sestr. Carolino, por. Zigman in Christine Fabec. Po 10 mesecih trajajoči boleznii je preminila Mrs. Ivana

POZOR DELEGATJE SLOV. NAROD. KONGRESA

Spodaj podpisani želim obvestiti v imenu odbora za preskrbo prenočišč vse zastopnike (delegatje), kateri se boste udeležili Slovenskega narodnega kongresa, kateri se vrši dne 5. in 6. decembra v Clevelandu, O., da se nemudoma prijavite, in za koliko noči. To je, da točno navedite, ali pridete že v petek zvečer, in nadalje, ali želite tudi še v nedeljo prenočevati tukaj. Važno je, da obvestite to takoj in to saj do 1. decembra morajo biti vse prijave na rok tega odbora. Na poznejše prijave ne moremo več odgovarjati.

Prijavite se na sledeče naslove, kakor je kateremu ljubilo. Na glavni stan: 6403 St. Clair Ave., ali pa Johanna Mervar, 7801 Wadepark Ave., Cleveland, O., Nežka Zalokar, 911 Addison Rd., J. F. Durn, 15605 Waterloo Rd., Cleveland, O.

Žal da za transportacijo bode morali sami skrbeti, ker odbor ne bo mogel temu ustreči. Iz postaje v Slov. Nar. Dom ni daleč s poulično železnico.

Tomšič, roj. Mestek. Pokojnica je bila stara 49 let. Tukaj zapušča žalujočega soproga Antona in štiri otroke Antona, Joseph, Jennie in Franka. Doma je bila iz vasi Matulje, fara Bloke na Notranjem kjer zapušča očeta Joseph in polbrata Petra in Karla, polsestro Nežo in več drugih sorodnikov. Tukaj je bivala 22 let.

in tam se nastanete, kadar pridete, ali pa v uradu SDZ, 6403 St. Clair Ave.

Ampak pomnite zadnji dan prijave naj bo 1. december. In storite torej takoj, ako želite prenočišče.

Za odbor,
J. F. Durn,
15605 Waterloo Road,
Cleveland, O.

Prijazna prošnja.

Na vse naše Slovence v Clevelandu se obračamo z prošnjo, da kateri imate mogoče eno ali več sob na razpolago za te dneve zborovanja ob priliki Slovenskega narodnega kongresa, da obvestite to nemudoma na sledeče. J. F. Durn, 15605 Waterloo Rd. (Ken 5800) Mrs. Nežka Zalokar, 911 Addison Rd. (En 9175), Johanna Mervar, 7801 Wadepark Ave. (Ix 0069) ali pa na začasni glavni stan vseh odborov v uradu 6403 St. Clair Ave.

Torej prosim se vas vse, kateri imate kaj primernega, da se nemudoma prijavite na gori označene naslove. Želimo imeti kolikor mogoče več sob na razpolago ob priliki vseslovenskega kongresa 5. in 6. decembra. Ne odlašajte, ampak prijavite to takoj, posebno ste prošeni v okolici Slov. Nar. doma. Ampak, tudi izven te okolice se vzame vsako razpoložljivo sobo v postev. Vi le prijavite na gori omenjene odbornike za preskrbo prenočišč.

J. F. Durn.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — \$1.50

EMIL ADAMIČ—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor

..... 50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor

..... 50

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor

..... 50

Franc Ventrini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV

..... 50

Ferdo Juvanc—12 MLADIH LET, moški zbori

..... 50

Peter Jerab—OSEM ZBOROV (mešani in mešani)

..... 50

Moški zbori

OSKAR DEV:

Bardica; Oj, moj šolci, o šolci; Kam mi, tati, drev v vas pol-doma

..... 50

OSKAR DEV:

Šečno, ljubca moja; Ko ptičica na tujo gre; Šolci; Moj očka; Ma konjčka dva; Dobiv sem pi-samec; Slovo; Je vplnila luč

..... 40

EMIL ADAMIČ:

Modra devojka (belcaranska); Vaj noč pri potoci

..... 50

Jurjeva

..... 50

Hodi Miska domo; Kaj drugega hočem; Zdravica

..... 50

VASILIJ MIRK in A. GROMING:

Vetrit; Po gradbi

..... 50

Narečila pošljite na:

"Glas Naroda"

214 WEST 18th STREET

"I N TWO MEN

44-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznii, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Islandski ribič

ROMAN — Spisal PIERRE LOTI.

15

Strahu nista poznala in vedela sta dobro, kaj imata storiti, poleg tega sta zaprta na svojo ladjo in na moč svojih rok, pa tudi v varstvo kamenite Device, ki je že štirideset let spremljala ladjo proti Islandu ter že tolikrat plesala ta divji ples, smehljaje se vedno z istim nasmehom izmed svojih ponarejenih cvetic.

Videlo se je le malo naokrog. V daljavi kakih sto metrov se je izgubljalo vse v črni, nedoločni temi in v belih, penečih se grebenih, ki so se vzpenjali kvišku ter zapirali razgled. Človeku se je zdelo, kakor da se nahaja sredi zaprtega, vedno se izpreminjajočega prostora. Vse se je zdelo pogreznjeno v tisti vodeni dim, ki se je drvil kakor megla s čudovito hitrostjo tja čez morskavo ravan.

Toda od časa do časa se je posvetilo med oblaki. Od severozhoda, odkoder je prihajal veter. Tedaj je padel na vodo trepetajoči svet, dolg svetel trak se je razprostrl nad belimi, razburkanimi grebeni, in nebo se je zdelo tedaj še temnejše. To je bil žaosten pogled, ki se je odprl očem pri tej svetlobi. Mornarjem se je moralo stisniti srce, kadar so se jim za trenutek pokazale tonne daljave. Videli so vse povsod isti kaos, isti divji boj — tja do najskrajnejših, neizmernih horizontov in še dalje v brezkončnost. Groza ni imela mej, in bili so sami, zapušteni med nebom in vodo.

Od vseh strani je donel divji vrišč, kakor skrivnostna predigra, oznanjajoča konec sveta. Čuti je bilo tisoč glasov, visoko v zraku je piskalo in vršelo, in ti glasovi so se zdeli skoro oddaljeni, ker so bili tako silni; to je bil veter, velika duša vsega tega napredka, skrivna moč, ki je vse vodila. Ti glasovi so vzbujali strah, ali hujši so bili še oni drugi, bližji in bolj materialni, bolj grozeči, ki so prihajali iz globin, izmed nemirnih voda, ki so se dvigale in zopet padale, kakor da so na žarečem oglju.

In vse to je naraščalo vedno silnejše.

Morje jih je začelo zagrinjati, "požirati", kakor so se izražali med seboj. Spočetka neznan, potem pa so padali na ladjo celi kosovi vode, z vso silo, kakor bi hoteli vse razbiti. Vedno višje so se vzpenjali valovi dosegali blazno višino, a bili so raztrgani, bilo je videti, kako so visle od njih zelenkaste gume, katere je pršil veter na vse strani. Težke vodene mase so padale na mostič, in "Marja" je vztrpetavala pod njimi kakor v bolečinah. Sredi teh gostih belih pen, ki so se kadilo nad vodo, ni bilo razločiti ničesar več. Kadar je veter močnejše zatulil, jih je bilo videti, kako so drvele v gostejših kosmih — kakor v poletju, ko se dviga prah za kolesi. Tudi debel dež, ki se je vsul, je padal čisto poševno, skoro vodoravno, in vse to je piskalo in zbadalo v obraz kakor ostre igle.

Ostala sta na krmilu, privezana in trdno oprta, oblečena v posumljene jopiče, ki so bili trdi in svetli, kakor koža morskega soma. Krog vratu in za pestmi sta jih trdno zadržala smolastimi vavicami, da ni mogla voda vhajati vanje. Voda je curljala od njiju, in kadar je padla z veliko silo, sta upognila hrbte ter se uprla z nogami, da ju ni prevrnilo. Koža na njunih lehtih je gorela, in vsako minuto jima je pohajala sapo. Kadar se je vsula velika množina vode na njiju, sta se spogledala — ter se nasmejala, ker se je nabralo toliko soli v njunih bralnih.

Toda ta divji boj, ki je ostal vedno na istem višku, je postal še sramota zelo utrudljiv. Človeška in živalska jeza se nikroti in hitro poleže. Toda noče se utolažiti srd mrtvih stvarij, ki nimajo niti namena, skrivnosten kakor življenje in smrt.

Od njunih ust, ki so postale blede, je še vedno prihajala pesem, toda brez zvoka, ponavljala sta jo mehanočno od časa do časa. Ta divja hitrost in ta brezmejni ropot sta ju upijala, in naj sta bila še mirna, zobje so jima sklepetai v mrazu in njun smeh se je začel nenaravno pačiti. Njune oči so začele pešati ter zije nepremično izpod pekočih trepalnic. Stala sta kakor dva zmrznjena stebra, privezana na krmilo, ter iztrgavala, kar je bilo treba, ne da bi kaj mislila na to, samo ker so bile mišice tako navajene. Od las jima je teklo, usta so se jima krčevito stisnila. Postala sta čisto drugačna, skoro podvijana.

Nista se več videla, imela sta samo še zavest, da sta tu, drug ob drugem. V nevarnejših trenutkih, kadar je vstala tam zadaj nova, strašna vodena gora ter treščila z vso silo na ladjo, tedaj sta nehote dvignila jedno ali drugo roko ter se pokrivala. Misli nista ta nobeno stvar več, ne na Marjetico, ne kako drugo žensko, ne na ženitev. To je že predloga trpelo, misli so jima pohajale. Omotica, ki jima je prišla od šumenja, utrujenosti in mraza, je potemnjevala vse v njunih glavah. Bila sta samo še dva otrpla mesena stebra, ki eta vladala krmilo, dve krepki živali, ki sta se držali tu instinktivno, da ne pogineta.

Bilo je v Bretaniji, v drugi polovici septembra, nekega že precej hladnega dne. Marjetica je korakala čisto sama čez plumbazlano planjavo v smeri proti Pors-Evenu.

Skoro mesec dni je za preteklo, kar so se vrnilo islandsko ladje, razum dvih, ki sta izginili v onem viharju meseca junija. Toda "Marja" se je dobro obdržala in Jan in vse ostalo moštvo je bilo sedaj mirno doma.

Pri misli, da gre k Janu, se je čutila Marjetica razburjeno.

Samo enkrat ga je videla, odkar se je vrnil z Islanda. To je bilo tedaj, ko so vsi skupaj spremlili uboga Silvestra, ki je odhajal v vojaško službo. Sli so z njim do postnega voza, on je malo pojokal, babica je zaplakala na glas — in odpeljal se je v Brest, v svoj "kvartir." Jan, ki je tudi prišel, da se poslovijo od svojega mladega prijatelja se je obračal v stran, kakor ga je Marjetica pogledala in ker je bilo krog voz tudi mnogo drugih ljudi — novincev, ki so odhajali in njihovih starišev, ki so jih spremljali, — ni mogla govoriti z njim.

Sedaj pa se je končno odločila za velik korak, in šla je, nekoliko v strahu, na njegov dom.

(Nadaljevanje priložnosti.)

O SLOVENSKEM KONGRESU

Piše: DR. IVAN ČOK, preds. "Jugoslov. odbora iz Italije."

(Nadaljevanje.)

In pri vsem tem ni za svoje nacionalne ideale in cilje, za katere se borimo — in edino za nje se borimo — ne moremo dobiti od zaveznikov nobene obljube ali izjave. Italijani pa, ki se že dva leti borijo proti zaveznikom v Afriki, na Ruskem, ki potaplja bojne in trgovske ladje zaveznikov v Sredozemlju in po oceanih — so "spoiled child," zaveznikov, in to celo "enfant gate" ki noče poslušati in ki se ponudbam zaveznikov zaničljivo smeje. Ali ni vloga zaveznikov nekoliko čudna?

Ali, kakor zgoraj rečeno, mi razumemo spekulacijo zaveznikov, čeprav smo prepričani, da je napačna. In ker mi ne moremo zaveznikom diktirati politike, naj nam bo vsaj dovoljeno poudariti svoje stališče ki je sledeče:

Zavezniki naj vedejo, proti Italiji politiko, ki jim konvencira, toda v nobenem slučaju to ne sme iti na naš račun, na račun naših upravičenih zahtev in aspiracij. Zadolosti smo plačali račun zaveznikov po prvi svetovni vojni. Italija je do bila svojo krivično mejo zato, ker je imela v žepu londonski pakt! Londonski pakt pa je bil sklenjen od antiste in v njeno izključno korist, a na našo škodo. To se ne sme več ponoviti. Mi hočemo svoje, in za to si hočemo od Lahov nazaj vzeti, kar so nam našega ukradli. To odgovarja principu pravde in ostalim principom, za katere se borijo zavezniki, zato se borimo in žrtvujemo tudi mi. Na podlagi teh principov, naše pravice, naše borbe na strani zaveznikov in naših žrtv zahtevamo svoje od Italijanov, ki so sovražniki naši in naših zaveznikov. Zavezniki so dolžni, da so v tej borbi na naši strani in da nam dajo vso pomoč, da te pravice cilje dosežemo. Za nas kot Slovence in Jugoslovane to pomeni: da se mora po tej vojni med nami in Italijani meja potegniti po narodnostni meji ob Soči in da vzhodno od te meje Italija ne na Jadranskem morju, ne sicer na balkanskem polotoku, nima ničesar iskati.

To naj nam zavezniki kot svojim zaveznikom in soročcem povedo, v tem smislu naj nam dajo svoje izjave in obljube, potem nam zagotovijo, da bodo v Italijanov ne bo več v nas vzbujala čudnih čenčkov.

Da pa od zaveznikov takih izjav ne dobimo, ne moremo smatrati, da je izpolnitev naših ciljev in idealov sigurna stvar. Moramo celo računati, da bo potrebna tudi po tej vojni borba za naše pravice, kakor je bilo po prvi svetovni vojni na mirovni konferenci v Parizu. Na to borbo se moramo pripraviti. Pripravljati jo moramo že sedaj. Že sedaj je moramo voditi. Morali bi jo bili že voditi do zdaj, ker naši nasprotniki ne spijo, ampak delajo in so zelo aktivni.

Noben, komur je pri srečanju usoda primorskih ter koroških Slovencev ter bodočnost Slovencev kot naroda, ne sme odreči svoje pomoči v teh najtežjih časih, ki jih Slovenstvo sedaj preživlja. Tudi noben ameriški Slovenec ni izven te dolžnosti. Nasprotno, ravno v tej zemlji svobode in demokracije in celo kot državljani te mogočne zemlje, imajo ameriški Slovenci še prav posebno dolžnost, da prožijo svojim bratom v stari domovini pomoč. Tako dolžnost proti svojem bratu čutijo bratje Čehi in Poljaki, ki že dolgo v tem smislu tudi delujejo.

Materialna pomoč ni dovoljna. Ona je potrebna in zelo je pohvalno, da se je že lani formalno Jugoslovanski pomožni odbor v to svrhu. Toda to ni zadosti. Potrebna je — in to predvsem danes — politična pomoč, ki bo potom politične akcije prišla do izraza.

V čem naj obstoji ta politična akcija? Predvsem v intenzivni aktivni propagandi. Naše vprašanje mora biti poznano vsem, ki imajo z njim posla in ki bodo v eni ali drugi obliki odločevali.

Tu ne mislimo samo tako zvane merodajne kroge, ki imajo v teh vprašanjih glavno in odločujočo besedo, temveč tudi take, ki morda poredno — in četudi v manjši meri — lahko kritizirajo, ali pa škodijo stvari, to so razni člani kongresa in senata, važni žurnalisti, znanstveniki in strokovnjaki, javni delavci, funkcionarji raznih močnih in vplivnih institucij (raznih cerkva) itd.

Potrebna pa je tudi obramba ali defenzivna propaganda. Ta naj bi bila naperjena proti onim ki so v pogledu naših ciljev naši nasprotniki. Zasledovati moramo vsako njihovo delovanje in, v kolikor je za nas škodljivo, ga po možnosti takoj parirati.

Nadaljnja naša dolžnost tu je poskrbeti, da s sigurnostjo zremo resnično in objektivno resnico, kako je v domovini, kakšno je pravo razpoloženje naroda, kakšne so njegove želje in zahteve. Na tej podlagi naj bodo ameriški Slovenci glasniki in tolnači želja svojih zaslužjenih bratov v domovini.

Delo samo, če bi bilo organizirano, bi prineslo samo po sebi še mnoge druge naloge, o katerih ni tukaj govoriti.

Da bi se vse to doseglo, so potrebne sledeče stvari: 1) kongres; 2) organizacija Slovencev v inozemstvu; 3) Narodni svet; 4) stalna politična pisarna, ki naj izvršuje sklepe Narodnega sveta in po njegovih navodilih vodi celo politično akcijo, kakor zgoraj omenjeno.

Potreba kongresa je očitna. Zberejo naj se zastopniki vseh Slovencev, da se o vseh pe rečih vprašanjih pogovorijo in sporazumejo ter da izvolijo Narodni svet. Kongres mora biti pristopen delegatom vseh slovenskih organizacij brez razlike. Popolna svoboda govora in izražanja misli je predpogoj za resničen in koristen rezultat. Kongres pa se mora držati svojega programa in ne sme prekoračiti svoje kompetence. Glavno in odločilno besedo o svoji bodočnosti ima in bo imel narod tam doma. Ne bi bilo ne v duhu demokracije, ne pravilno, če bi se kongres spuščal v sklepanje o vprašanjih, ki jih bo samo narod na terenu rešil.

Glavni zadatki kongresa so: svobodna diskusija o podnebnih referatih, ugotovitev osnovnih načel narodne borbe in narodovih ciljev in zahtev ter izvolitev Narodnega sveta.

Tako izbran Slovenski Narodni svet bo priznani predstavnik ameriških Slovencev. Njegova naloga bo delovati v smislu smernic, ki jih bo zahteval kongres. Predstavljal bo mišljenje vseh Slovencev v Ameriki in ne potrebuje prida časa za to, sklicati novi kongres.

Najvažnejše vprašanje pa je ustanovitev stalne politične pisarne. Delo, katero smo zgoraj opisali in katero bo določil kongres, je tako obsežno, važno in vsesestransko, da zahteva stalno, nepretrgano in sistematično delovanje posebnega, samo temu delu posvečenega aparata. Prepušči to delo posameznikom ne velja. Zanašati se na urednike naših listov, da bodo pre-

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOvem

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

VSEBINA ATLASA

Zemljepisni svetovni odbor je izbral izmed več tisoč slik samo najboljše barvane slike—ta zbirka je tako popolna, da je za vsakega neobhodno potrebna tekom vojne in po vojni.

Vključeni so naslednji zemljevidi: — svet, Evropa (danes), osrednja Evropa (ob izbruhu vojne), Anglijsko otočje, Francija, Nemčija, Italija, Švica, Holandska, Belgija, Švedska, Norveška, Danska, Unija sovjetskih socialističnih republik, Bolgarska, Rumunjska, Jugoslavija, Grška, Albanija, Azija, Turčija, Sirija, Libanon, Arabija, Vzhodno Indijsko otočje in Malajski polotok, Indija, Burma, Kitajska, Japonska, Pacifič Južna Amerika (severni del), Južna Amerika (južni del), Afrika, Severna Amerika, Kanada, Združene države, Mehika, Osrednja Amerika in Zaprada Indija.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera naprotujoča si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globlino oceanov in jaser, dolgotrajnejši rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

ko teh vodili politično akcijo v javnosti, se ne smemo. Oni vršijo čudeže, ko z neverjetno skromnimi sredstvi in sredi velikih težav vzdržujejo svoje časopise pa primeroma visokem stališču. Zahtevati od njih, da oni prevzamejo še težino politične akcije in s tem spojene odgovornosti na svoja pleča, bi bilo krivično. Oni bodo, kakor doslej, vedno storili svojo dolžnost in stvari pomagali po vseh svojih močeh. Toda politično akcijo kot tako mora prevzeti Narodni svet ter stalna politična pisarna kot njegov izvršilni organ.

Ako se bo samo obdržal kongres in izvolil Narodni svet, pa se mu ne bo dodal izvršilni organ v obliki stalne politične pisarne, kongres ne bo dosegel svojega namena. Bo lepa epizoda v življenju ameriških Slovencev. Trajne in koristne posledice bo donesla le, če bo njegove sklepe Narodni svet izvrševal preko stalnega izvršilnega organa — politične pisarne.

Seveda to je v zvezi z denarnim vprašanjem. Stalna pisarna in njeno delovanje, kakor sem ga v svojih razlaganjih zanimali ni mogoče brez zadostnih materialnih sredstev. Ta se morajo najti ako se želi doseči kak uspeh. Spomnite se na "Jugoslovanski odbor" v zadnji vojni, ki je zares mnogo deloval in tudi mnogo dosegel, toda to delovanje mu je bilo omogočeno, ker so jugoslovanski rodoljubi v inozemstvu z milionskimi zneski podprli njegovo akcijo. Ne pozabimo tudi, da, če danes

naši nasprotniki dosegaajo uspehe, se ima to pripisati njihovi akciji ki pa je omogočena, ker ji stojijo mogočna materialna sredstva na razpolago. Tu morata ameriško Slovenstvo pokazati in dokazati svoje resnično rodoljubje: brez žrtve ni uspeha. Za gori opisano delovanje bodo potrebna primerna in zadostna sredstva.

(Nadaljevanje priložnosti.)

UČENJE ANGLEŠČINE.

V Združenih državah je učenje angleščine tako staro kot Zahvalni dan. Begunci, ki so stopili na suho na pustih bregovih države Massachusetts pred 321 leti, so postali prvi učitelji angleščine, ko so skušali občeovati z Indijanci. In istega načina poučevanja se poslužujejo učitelji v tečajih za pridobitev državljanstva.

Indijanci, ki so učili prve Amerikance sejati seme v novem svetu, so zelo občudovali železne lopate in motike, ki so jih rabili belokožci in njihovo naglico, kako so pripravili zemljo za sejanje. In želeli so sami preizkusiti to orodje. Ko je nek belokožec podal lopato nekemu Indijancu, je pokazal na njo in najbrže pripomnil: "To je lopata!" Indijancu je odgovoril: "Lopata, lopata..."

V WPA tečajih za pouk angleščine se učitelji poslužujejo istega načina: "To so vrata." Učenci ponavljajo za učiteljem. Tulej pa je velika razlika: do-

mačin uči tučca. Angleški tečaji so pod pokroviteljstvom justičnega departmanta in vzgojnega urada mesta New York. Natančna pojasnila o teh tečajih je mogoče dobiti pri: WPA Education Service Center, 239 E. 11th St., New York; telefon GRamercy 7—1966.

"ODPRTA NOC IN DAN SO GROBA VRATA..."

V Eveleth, Minn. je pred dnevi umrla Mary Horvat, stara 84 let, ki zapušča dva sinova. — Dalje je tam umrl John Škrinjar, star 63 let, ki zapušča ženo, 7 sinov in 3 hčere.

V Chicago, Ill., je dne 14. novembra umrla na svojem domu za srčno hibo Terezija Kočvar, stara 67 let in doma od Metlike v Beli Krajini. Bila je vdova in zapušča štiri sinove in štiri hčere.

V Fontana, Cal., je pred dnevi umrla Mrs. Mary Hočvar, stara 83 let in rojena v Šmarci pri Kamniku na Gorenškem. Zapušča dva sinova. V Ameriko je prišla leta 1904.

V Broughton, Pa., je 12. nov. umrla rojakinja Uršula Ogrinc, stara 69 let in doma iz Dolenje vasi pri Sečih nad Škojo Loko. V Ameriki je bivala 22 let.